

Bijlage VI

**Bij het advies van de
Commissie NLQF – EQF
Het Nationaal Coördinatiepunt NLQF
kenmerken en taken**

Colofon

Titel	Het Nationaal Coördinatiepunt NLQF, kenmerken en taken
Auteur	Commissie Leijnse
Versie	1.0
Datum	Mei 2011

Inhoudsopgave

Inleiding	2
1 Europees perspectief	4
2 Het NCP NLQF in Nederland	5
2.1 Onderhoud en evaluatie NLQF	5
2.2 Classificaties en registratie van kwalificaties.....	6
2.3 Begrippenkader	6
2.4 Generieke en afzonderlijke inschaling	7
2.5 Geldigheidsduur van een classificatie	9
2.6 Informatie en Communicatie	9
3 Randvoorwaarden	10
3.1 Randvoorwaarden voor het NCP-NLQF.....	10
3.2 Voorwaarden voor toegang tot de beoordelings- en classificatieprocedure....	10
4 Procedures	12
4.1 Voorstel voor de classificatieprocedure van gereguleerde kwalificaties.....	12
4.2 Voorstel voor de classificatieprocedure van overige kwalificaties	13
Bijlage 1 De aanbeveling van het Europees parlement en de Raad van de Europese unie.	14
Bijlage 2 Europees vastgelegde beginselen inzake kwaliteitsborging in onderwijs en opleiding	15
Bijlage 3 Voorbeelden van NCPs in andere landen.	16

Inleiding

Het Nederlands nationaal kwalificatiekader NLQF is een systematische ordening van alle kwalificatieniveaus in Nederland. Kwalificaties worden ingeschaald in het NLQF en krijgen daarmee een niveauaanduiding. Het kwalificatiekader bestaat uit een verzameling van eenduidige beschrijvingen van de leerresultaten waarop de kwalificatie is gebaseerd. Leerresultaten zijn beschrijvingen van wat iemand kent, begrijpt en kan doen na de voltooiing van een leerproces.

Het NLQF omvat enerzijds de door het Ministerie van OCW gereguleerde kwalificaties (diploma's) en (waar het voedsel, natuur en leefomgeving betreft) de door het Ministerie van ELI gereguleerde kwalificaties. Deze gereguleerde kwalificaties worden generiek in het NLQF geclassificeerd en van een niveau-aanduiding voorzien. Anderzijds zijn er vele niet door de beide ministeries gereguleerde kwalificaties (diploma's, certificaten etc) die op de arbeidsmarkt een duidelijk civiel effect hebben. De classificatie van deze kwalificaties zal plaatsvinden op verzoek van de instantie die verantwoordelijk is voor de uitgifte van de diploma's en certificaten, hetgeen doorgaans ook de instantie is die de onderliggende opleiding verzorgt.

Een NLQF niveau-aanduiding versterkt het civiel effect van kwalificaties. Door zowel de door de departementen gereguleerde kwalificaties als de overige kwalificaties onder te brengen in één kader, geeft het NLQF inzicht in de niveaus van de in Nederland aangeboden kwalificaties in hun onderlinge verhouding.

Daarnaast zijn de NLQF niveaus gekoppeld aan de acht niveaus van het Europese kwalificatiekader, het EQF. Een uitzondering vormt het in het NLQF benoemde instroomniveau. Dit niveau komt niet voor in het EQF en kan om die reden niet gekoppeld worden. Nog dertig Europese landen koppelen de niveaus van hun nationale kwalificatiekaders aan het EQF. Deze gezamenlijke referentie aan het EQF maakt het in beginsel mogelijk de niveaus van kwalificaties internationaal te vergelijken.

Het is van belang dat er zowel nationaal als internationaal vertrouwen bestaat over het NLQF niveau van de kwalificaties bij sociale partners, bedrijfsleven, onderwijs- en opleidingsinstellingen en individuen. Dit vertrouwen kan alleen ontstaan als beheer van en inschaling in het NLQF in handen worden gelegd van een onafhankelijk lichaam met groot gezag. Hiertoe wordt een onafhankelijk Nationaal CoördinatiePunt (NCP-NLQF) ingericht dat zowel op afstand staat van de overheid als van de aanbieders van opleidingen en diploma's/certificaten.

De doelen van het NLQF kunnen als volgt worden samengevat:

- het vergroten van de transparantie binnen het Nederlandse onderwijslandschap;
- het vergroten van de transparantie tussen kwalificaties binnen Europa;
- het vergroten van de vergelijkbaarheid van niveaus van kwalificaties;
- het stimuleren van het denken in termen van leerresultaten als bouwsteen van kwalificaties;
- het stimuleren van een leven lang leren voor mensen van alle leeftijden;
- het vergroten van de transparantie van leerroutes;
- het vergroten van inzicht van spelers op de arbeidsmarkt in het niveau van de kwalificaties;
- het vergemakkelijken van de communicatie tussen alle betrokkenen in onderwijs en arbeidsmarkt.

In deze notitie wordt verkend wat voor type organisatie het NCP NLQF zou moeten zijn, welke taken het NCP NLQF zou moeten vervullen, hoe de procedure van inschaling (classificatie) in het NLQF zal worden ingericht en welke eisen aan kwalificaties zouden moeten worden gesteld om voor classificatie in aanmerking te komen.

1 Europees perspectief

Het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie bevelen de lidstaten aan om ter ondersteuning van de koppeling van de kwalificatiesystemen aan het EQF een nationaal coördinatiepunt in te richten (zie bijlage 1). Volgens deze aanbeveling kan een nationaal coördinatiepunt tot taak hebben om

- de nationale kwalificatieniveaus te relateren aan de niveaus van het EQF;
- dit op een transparante wijze te doen en de resultaten hiervan bekend te maken;
- zorg te dragen voor de toegang tot informatie aan belanghebbenden over hoe nationale kwalificaties via de nationale kwalificatiesystemen verband houden met het Europees kwalificatiekader;
- medewerking bevorderen van alle belanghebbenden met betrekking tot de koppeling met het EQF.

Uit ervaringen opgedaan in Ierland, Schotland en Frankrijk met nationale kwalificatiekaders en een verkennend onderzoek¹ uitgevoerd door Cap Gemini blijkt dat naast de taken genoemd in de aanbeveling ook het beheer van het nationale kwalificatiekader belegd moet worden. In Bijlage 3 is ter illustratie beschreven hoe dit in Vlaanderen, Frankrijk en Schotland is georganiseerd.

Er zijn overeenkomsten en verschillen in de wijze waarop de NCP's zijn ingericht. De overeenkomsten zijn onder meer dat:

- a. zowel het beheer van het nationaal kwalificatiekader als de taken volgens de aanbeveling belegd zijn bij het Nationaal Coördinatiepunt;
- b. de meeste landen het Nationaal Coördinatiepunt door middel van wet- en/ of regelgeving geregeld hebben.

De verschillen komen met name tot uiting in de gehanteerde procedures en de betrokken partijen. Dit is het directe gevolg van de grote verschillen tussen de landen wat betreft de organisatie van het onderwijslandschap.

Wat betreft de positionering van het Nationaal CoördinatiePunt NLQF in Nederland heeft de commissie zich gebaseerd op de aanbevelingen van de Europese Unie en de ervaringen van landen die ons zijn voorgegaan. Daaruit kwamen de volgende uitgangspunten naar voren:

- Geef het NCP NLQF de verantwoordelijkheden zoals genoemd in de aanbeveling;
- Geef het NCP NLQF de verantwoordelijkheid voor de classificatie van kwalificaties in het NLQF;
- Geef het NCP NLQF de verantwoordelijkheid voor het beheer van het NLQF;
- Positioneer het NCP NLQF op een dusdanige wijze dat dit past bij de Nederlandse situatie, rekeninghoudend met de rollen van bestaande organisaties in de totstandkoming, uitvoering en evaluatie van kwalificaties.

In het volgende hoofdstuk wordt hier nader op in gegaan.

¹ "Advies ten behoeve van een koppeling van non-formele kwalificaties aan het Nederlandse Nationale Kwalificatie Kader Leven Lang Leren (NKK/NLQF)"

2 Het NCP NLQF in Nederland

Het Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap (OCW) heeft de ontwikkeling van het NLQF en de koppeling aan het EQF in eerste instantie zelf ter hand genomen. In voortdurend overleg met het onderwijsveld zijn de niveau-omschrijvingen en niveau-descriptoren van het NLQF ontwikkeld. Tevens is hierbij de verbinding met de niveau-omschrijvingen van het EQF gemaakt. Tenslotte zijn de gereguleerde kwalificaties (diploma's) generiek ingeschaald in het NLQF en is een procedure ontwikkeld voor de inschaling van de overige kwalificaties. Dit geheel is, na advies van de Commissie-Leijnse, door de Minister vastgesteld.

Tijdens deze ontwikkelingsperiode is het Ministerie van OCW dus opgetreden als landelijk coördinatiepunt. Na vaststelling door de Minister zullen echter de verantwoordelijkheden van het landelijk coördinatiepunt buiten het Ministerie worden gepositioneerd. Hierbij ware rekening te houden met de bestaande structuren en verantwoordelijkheidsverdeling in Nederland. Het NCP NLQF moet hierin een onafhankelijke positie kunnen innemen en tegelijk kunnen voortbouwen op reeds bestaande deskundigheid. Hieronder volgt een korte beschrijving van onderwerpen die onder de verantwoordelijkheid van het in te stellen Nationaal CoördinatiePunt zullen vallen. De commissie stelt voor dat de minister van OCW na een periode van vijf jaar het functioneren van het NCP NLQF evalueert.

2.1 Onderhoud en evaluatie NLQF

Het NLQF is een (nieuwe) beschrijving van de kwalificatieniveaus in Nederland in termen van leerresultaten. Kwalificaties en kwalificatiestructuren veranderen in de loop van de tijd. Dit impliceert dat het NLQF geëvalueerd en onderhouden moet worden. Het voorstel is om deze taken toe te delen aan het in te richten NCP NLQF. Hierbij kunnen o.a. de volgende vragen worden gesteld:

- zijn de descriptoren van de verschillende niveaus gevat in termen die corresponderen met de actuele inhoud van leerresultaten?
- is de beschrijving van de verschillende niveaus nog adequaat?
- is het aantal niveaus nog in overeenstemming met de diversiteit van kwalificaties binnen Nederland?
- is de generieke classificatie van gereguleerde kwalificaties valide en consistent?
- zijn er zodanige wijzigingen in de gereguleerde kwalificaties dat een nieuwe generieke inschaling (classificatie) gerechtvaardigd is?
- is de procedure voor de inschaling (classificatie) van overige kwalificaties nog adequaat?
- Wat zijn de effecten van hantering van het NLQF op de dynamiek en kwaliteitsontwikkeling in het opleidingsstelsel?

Het NCP-NLQF zou op basis van zijn ervaringen na twee of drie jaar een eerste evaluatie van de werking van het NLQF kunnen opstellen. De commissie stelt voor dat het NCP NLQF zelf bepaalt met welke periodiciteit het vervolgens de evaluatie van het NLQF ter hand wil nemen.

2.2 Classificaties en registratie van kwalificaties

De commissie stelt voor de inschaling (classificatie) van bestaande kwalificaties in het NLQF als volgt vorm te geven:

- a. de door OCW en ELI gereguleerde kwalificaties (diploma's) worden generiek ingeschaald op een NLQF-niveau. Deze inschaling vormt integraal onderdeel van het NLQF (zie bijlage NLQF).
- b. alle overige kwalificaties worden, op verzoek van de bevoegde instantie, door het NCP-NLQF beoordeeld en ingeschaald op het toepasselijke niveau volgens een hieronder uit te werken procedure.
- c. alle afzonderlijke kwalificaties (kwalificatieprofielen, opleidingsprofielen, diploma's etc) die behoren tot de gereguleerde kwalificaties en waarvan de bevoegde instantie meent dat de generieke inschaling geen recht doet aan de werkelijk behaalde leerresultaten, worden op verzoek van de bevoegde instantie door het NCP-NLQF beoordeeld en ingeschaald op het toepasselijke niveau volgens de procedure bedoeld onder b.

Er zal een register worden bijgehouden van de ingeschaalde (geclassificeerde) kwalificaties.

2.3 Begrippenkader

In het bovenstaande zijn de volgende definities van belang:

Kwalificatie	Het resultaat van een door een bevoegde instantie verricht gevalideerd beoordelingsproces, waarin wordt vastgesteld dat een geheel van leerresultaten aan vooraf bepaalde standaarden voldoet.
Gereguleerde kwalificaties	De kwalificaties die door het Ministerie van OCW, en daar waar het kwalificaties voor voedsel, natuur en leefomgeving betreft, door het Ministerie van ELI worden gereguleerd. Hieronder vallen de kwalificaties in het voortgezet onderwijs, het middelbaar beroepsonderwijs, het hoger onderwijs en de volwasseneneducatie.
Overige kwalificaties	Alle andere kwalificaties dan de kwalificaties die worden gereguleerd door het Ministerie van OCW, en daar waar het kwalificaties voor voedsel, natuur en leefomgeving betreft, door het Ministerie van ELI.
Bevoegde instantie	De instantie die het diploma of certificaat ondertekent, dan wel op andere wijze verantwoordelijk is voor de vaststelling dat de leerresultaten van een individu aan de standaarden van de kwalificatie voldoen.
Leerresultaten	Beschrijvingen van wat iemand kent en kan doen na de voltooiing van een leerproces. In het NLQF worden leerresultaten beschreven in termen van kennis, vaardigheden en zelfstandigheid en verantwoordelijkheid, alle binnen een vastgestelde context.

Context	De contextbeschrijvingen van de niveaus zijn samen met de beschreven kennis bepalend voor de moeilijkheidsgraad van de vaardigheden.
Kennis	Kennis is het geheel van feiten, beginselen, theorieën en manieren van werken dat verband houdt met een beroep of een kennisdomein.
Vaardigheden	Cognitieve vermogens (logisch, intuïtief en creatief denken) en praktische vermogens (psychomotorische vaardigheden in toepassing van methodes, materialen, hulpmiddelen en instrumenten) om binnen een gegeven context: <ul style="list-style-type: none"> • kennis te reproduceren, analyseren, integreren, evalueren, combineren en toe te passen in een beroep of kennisdomein; • problemen te onderkennen en op te lossen; • zich te kunnen ontwikkelen, zelfstandig of met begeleiding; • informatie te verkrijgen, verzamelen, verwerken, combineren, analyseren en beoordelen; • te communiceren op basis van de in de context geldende conventies.
Zelfstandigheid en verantwoordelijkheid	Het bewezen vermogen om samen te werken met anderen en de verantwoordelijkheid te dragen voor eigen werk- en studieresultaten en/of dat van anderen.
Classificeren	Het door het NCP NLQF inschalen van een kwalificatie op één van de NLQF-niveaus.
Voordragen	Het verzoek van een bevoegde instantie aan het NCP NLQF om een kwalificatie te classificeren in het NLQF.
Registratie	Het vastleggen in een openbaar register van gegevens van een kwalificatie die door het NCP NLQF voorzien is van een niveauaanduiding.

2.4 Generieke en afzonderlijke inschaling

Bij de procedure van inschaling (classificatie) in het NLQF wordt een onderscheid gemaakt tussen drie soorten kwalificaties, hierboven aangeduid onder a., b. en c. De onder a. genoemde door beide ministeries gereguleerde kwalificaties vormen in de Nederlandse kwalificatiestructuur algemeen erkende vaste waarden. Zo bestaan er al decennia lang door de samenleving erkende waarden van het eindniveau havo, de kwalificatie mbo-niveau 4 of het doctoraat. Dergelijke vaste waarden vormen erkende ijkpunten in de kwalificatiestructuur waaraan niet gereguleerde opleidingen en cursussen zich kunnen toetsen: 'een cursus op bachelorniveau'. Naast de meer algemene niveauomschrijvingen, die zijn geënt op het EQF, vormen deze vaste waarden dan ook de basis van het NLQF. De bedoelde gereguleerde kwalificaties zijn dan ook generiek ingeschaald op een bepaald NLQF-niveau. Dat neemt niet weg dat binnen iedere gereguleerde kwalificatie verschillen kunnen optreden tussen afzonderlijke

kwalificatieprofielen of opleidingsprofielen. Niet iedere mbo-4 opleiding heeft een identiek kwalificatieprofiel, integendeel dit is afhankelijk van sectoren en kennisdomeinen, en niet iedere bachelorgraad heeft dezelfde kwalificatie-inhoud. Daar komt bij dat ook binnen een specifiek kwalificatieprofiel er in de leerresultaten van de opleidingen aanzienlijke verschillen kunnen optreden, bijvoorbeeld door de specifieke invulling van de 'vrije ruimte' of door extra leerinspanningen die van de student gevraagd worden. Deze en dergelijke verschillen tussen de uitkomst van afzonderlijke opleidingen kunnen op gespannen voet staan met de generieke inschaling op een NLQF-niveau, zoals bedoeld onder a. Zo zijn bij de ontwikkeling van het NLQF herhaaldelijk voorbeelden naar voren gebracht van opleidingen die, ook in internationale vergelijking, mogelijk een ander niveauclassificatie zouden kunnen krijgen dan bij de generieke indeling onder a. het geval is. Sommige mbo 4-opleidingen menen bijvoorbeeld internationaal een EQF-niveau 5 te kunnen behalen, sommige bacheloropleidingen menen, bijvoorbeeld op basis van een 'honours-programma' eigenlijk eerder van niveau 7 dan van niveau 6 te moeten worden beschouwd.

De commissie adviseert de Minister aan de constatering van dergelijke verschillen geen algemene consequenties te verbinden voor de generieke inschaling en het NLQF vast te stellen zoals hier voorgesteld. Wel meent de commissie dat het billijk is bevoegde instanties in de gelegenheid te stellen, zo zij dit wensen, een verondersteld hoger dan generiek inschalingsniveau ten behoeve van de leerresultaten van een kwalificatie door het NCP te laten beoordelen. Zulke kwalificaties kunnen hiertoe worden toegelaten tot de classificatieprocedure die voor de overige kwalificaties openstaat. De commissie heeft dit onder c. nader aangeduid. Zou bijvoorbeeld een bepaalde sectorale mbo-4-kwalificatie menen dat zijn diploma naar de inhoud aan de descriptor van het niveau 5 voldoet, dus hoger dan de generieke inschaling op niveau 4, dan ziet de commissie geen reden waarom een dergelijke kwalificatie de gelegenheid zou moeten worden ontzegd dit naar genoegen van het NCP-NLQF aan te tonen. Zij stelt daarom voor de mogelijkheid te openen dat afzonderlijke kwalificaties zich met een verzoek tot beoordeling tot het NCP-NLQF wenden, ook wanneer het gereguleerde kwalificaties betreft. Het NCP-NLQF kan dergelijke verzoeken naar de geldende maatstaven beoordelen en tot een realistische inschaling van de betreffende opleiding komen. Hierdoor kunnen in het register 'uitzonderingen' ontstaan op de generieke inschaling van gereguleerde opleidingen. Voor zover deze 'uitzonderingen' reële niveauverschillen tussen kwalificaties resp. leerresultaten binnen één opleidingssoort weerspiegelen wordt hiermede een bijdrage geleverd aan de diversiteit van het Nederlandse kwalificatiestelsel, alsmede aan de transparantie daarvan.

Het is steeds de bedoeling geweest van het EQF, en daarmee van de nationale kaders, om een verantwoorde niveaubepaling van niet door de overheid gereguleerde kwalificaties mogelijk te maken. De niveaus van het NLQF fungeren daarbij door hun omschrijving in descriptor als ijkpunt, welke functie wordt versterkt door de koppeling van erkende gereguleerde kwalificaties (vaste waarden) aan die niveaus. De commissie stelt dan ook voor de grote groep niet door de beide ministeries gereguleerde kwalificaties integraal toegang te geven tot inschaling in het NLQF. Dit is bedoeld onder b. hierboven. Het NCP-NLQF zal hiertoe een beoordelingsprocedure moeten inrichten, waarop wij hieronder terugkomen.

2.5 Geldigheidsduur van een classificatie

De onder a. bedoelde generieke inschaling van gereguleerde kwalificaties heeft in beginsel een onbeperkte geldigheid. Wel is bekend dat dergelijke kwalificaties als regel periodiek worden herzien. Zo worden de MBO-kwalificaties op niveau 1 t/m 4 iedere vier jaar herzien en worden bachelor- en masteropleidingen iedere zes jaar opnieuw geaccrediteerd. Ook andere kwalificaties, zoals het eindniveau havo of –vwo worden regelmatig geijkt en herzien. De commissie stelt voor bij een dergelijke periodieke herziening van een gereguleerde kwalificatie de bestaande niveau-inschaling in het NLQF als regel te handhaven, zonder specifieke beoordeling door het NCP NLQF. Ingeval de herziende instantie of het accreditatie-orgaan in de inhoud van de nieuwe (herziene) kwalificatie aanleiding ziet te veronderstellen dat een hogere (of lagere) niveau-aanduiding van toepassing zal zijn, kan zij een verzoek tot inschaling indienen bij het NCP. Het NCP onderwerpt de voorgedragen herziene kwalificatie alsdan aan de onder b. genoemde procedure en komt tot een inschaling.

De onder b. en c. bedoelde inschaling van overige en afzonderlijke kwalificaties zal in het algemeen een geldigheidsduur hebben welke parallel loopt aan de herzieningscyclus van de kwalificatie. Voor de NLQF-niveaus 1 tot en met 4 is dit als regel vier jaar, voor de kwalificaties op niveaus 5 tot en met 8 als regel zes jaar. De commissie stelt voor dat het NCP een nadere procedure ontwerpt voor de uitzonderlijke gevallen waarin een kwalificatie na vier/zes jaar niet herzien wordt, alsmede voor de gevallen waarin tussentijds een majeure herziening van de kwalificatie plaatsvindt.

2.6 Informatie en Communicatie

Om de doelen van het NLQF te kunnen realiseren is een goede communicatie noodzakelijk evenals een goede informatieverstrekking aan alle belanghebbenden, zowel nationaal als internationaal. Het voorstel is om ook deze taken bij het NCP NLQF te beleggen.

3 Randvoorwaarden

Het is van belang dat internationaal en nationaal bij sociale partners, bedrijfsleven, onderwijs- en opleidingsinstituten en individuen, vertrouwen bestaat in het NLQF en de classificatie van kwalificaties op de verschillende niveaus. Dit stelt eisen aan zowel het NCP NLQF, de te hanteren procedures, de bevoegde instanties, als aan de kwalificaties. Om aan deze eisen te voldoen heeft de commissie hieronder een aantal randvoorwaarden aangeduid.

3.1 Randvoorwaarden voor het NCP-NLQF

Het NCP NLQF classificeert zowel de gereguleerde als, op verzoek, de overige en afzonderlijke kwalificaties. Om dit op deskundige wijze en met gezag te kunnen doen moet de organisatie van het NCP NLQF aan de volgende voorwaarden voldoen:

- Het NCP NLQF is onafhankelijk van de aanbieders van opleidingen en kwalificaties en hun organisaties, maar ook van de Ministers van OCW en ELI.
- De dubbele onafhankelijkheid die noodzakelijk is om de classificatie van niveaus te waarborgen en daarmee, vertrouwen te wekken kan het best worden gewaarborgd in een nieuw zelfstandig bestuursorgaan (naar analogie van de NVAO).
- Het NCP NLQF bezit diepgaande expertise van het brede onderwijs- en opleidingsveld, ook internationaal, en maakt ruim gebruik van in Nederland aanwezige deskundigheid.
- Het NCP NLQF is in staat om op een heldere en efficiënte wijze met belanghebbenden, zowel nationaal als internationaal, te communiceren.
- Het NCP NLQF beschikt over teams van experts op de verschillende kwalificatiegebieden.
- Het NCP NLQF heeft een uitgewerkte beoordelings-, inschalings(classificatie)-, en beroepsprocedure.

3.2 Voorwaarden voor toegang tot de beoordelings- en classificatieprocedure

Hoewel de classificatie in het NLQF in beginsel openstaat aan alle in Nederland verleende kwalificaties is het uiteraard niet de bedoeling dat ieder leerresultaat, hoe miniem ook, een niveau-indeling krijgt. De NLQF-niveau-aanduidingen hebben alleen betekenis voor leerresultaten van enige omvang en substantie. De commissie geeft daarom in overweging om in beginsel alleen kwalificaties in de beoordelingsprocedure te betrekken die het resultaat zijn van een leerinspanning van minimaal 400 uur.

Voorts is het nodig dat de bevoegde instantie die de door haar verstrekte kwalificatie voor beoordeling voordraagt, van voldoende statuur is. Als maatstaf hiervoor stelt de commissie voor de aanwezigheid van systematische kwaliteitszorg en kwaliteitsborging op de opleiding én de examens die de bevoegde instantie aanbiedt te vereisen. Daar waar door Inspectietoezicht of wettelijke accreditatieprocedures reeds in dit vereiste is voorzien kan het NCP-NLQF zich hierop zonder nadere toetsing baseren.

Voordat een verzoek tot classificatie van een kwalificatie ontvankelijk is voor behandeling, zal de bevoegde instantie dus moeten aantonen:

- dat zij rechtspersoonlijkheid geniet;
- dat de examenprocedure die tot het verlenen van de kwalificatie leidt gevalideerd is door een onafhankelijke instantie;
- dat de onderliggende opleiding een erkend kwaliteitszorg- en kwaliteitsborgingsysteem kent in lijn met de Europese beginselen van kwaliteitsborging in onderwijs en opleiding (zie bijlage 2) .

Het NLQF is een beschrijving van de kwalificatieniveaus in Nederland in termen van leerresultaten. Alvorens een bevoegde instantie een door haar verleende kwalificatie kan voordragen voor beoordeling en classificatie zal deze daarom moeten voldoen aan een aantal voorwaarden. Het NCP-NLQF zal deze voorwaarden nader moeten omschrijven. In dit stadium noemt de commissie:

- De kwalificatie is beschreven in termen van leerresultaten zodanig dat deze te vergelijken zijn met de leerresultaten die zijn beschreven in het NLQF;
- De kwalificatie is voorzien van beoordelingscriteria waarmee vastgesteld kan worden dat de beoogde leerresultaten door een individu zijn behaald.

4 Procedures

De criteria die gelden voor de aanvraag van beoordeling en classificatie van gereguleerde en overige kwalificaties zijn gelijk. De procedures die leiden tot inschaling zijn in beginsel ook gelijk. Verschillen op onderdelen kunnen ontstaan bij de herziening van een kwalificatie. In het geval van de overige kwalificaties is de herziening van het kwalificatieprofiel doorgaans een zaak van de bevoegde instantie. Hierdoor lijkt het aangewezen bij herziening in alle gevallen een herbeoordeling van het NLQF-niveau te vereisen en de geldigheid van de inschaling in de tijd te beperken (zie hiervoor). In het geval van de gereguleerde kwalificaties is de herziening en vaststelling van kwalificaties in het algemeen gevat binnen de structuren en verantwoordelijkheden in het onderwijsveld. Daardoor is het doorgaans mogelijk een bestaande generieke inschaling, ook bij herziening te laten bestaan, tenzij de bevoegde instantie zelf in de herziening aanleiding vindt een nieuwe niveau-classificatie aan te vragen.

4.1 Voorstel voor de classificatieprocedure van gereguleerde kwalificaties Voortgezet onderwijs en volwasseneneducatie

De SLO ontwikkelt in opdracht van OCW kerndoelen en eindtermen voor het voortgezet onderwijs. De minister van OCW stelt deze vervolgens vast. Het betreft kwalificaties t.b.v. het vmbo, volwasseneneducatie, havo en vwo. Deze kwalificaties zijn op basis van brede discussie ingeschaald in het NLQF. Bij een substantiële wijziging in de inhoud van een van deze kwalificaties kan de Minister van OCW een verzoek tot herpositionering voorleggen aan het NCP NLQF.

Middelbaar beroepsonderwijs

Bij de ontwikkeling van het NLQF zijn zoals gezegd de gereguleerde mbo- niveaus, en alle kwalificaties daarbinnen, generiek ingeschaald op een NLQF-niveau. Bij de vierjaarlijkse herziening van de kwalificatieprofielen in het mbo wordt de volgende procedure gevolgd:

- Sectorale paritaire commissies ontwikkelen (nieuwe) kwalificaties en voorzien deze van een mbo-niveau aanduiding.
- Het coördinatiepunt MBO beoordeelt of de kwalificaties voldoen aan de niveau-eisen van het mbo.
- Het betreffende Kenniscentrum beroepsonderwijs-bedrijfsleven (KBB) draagt de kwalificatie, voorzien van een advies van het coördinatie punt MBO, ter vaststelling voor aan de minister.

Door de onbeperkte geldigheidsduur van de generieke niveau-inschaling zal de plaats van de aldus herziene mbo-kwalificatie in het NLQF niet veranderen. Het is echter denkbaar dat de het betreffende KBB of het Coördinatiepunt-MBO van oordeel is dat als gevolg van de herziening een andere niveau-inschaling van de kwalificatie gewenst is. In dat geval stelt de commissie voor dat het KBB kan optreden als 'bevoegde instantie' in de zin zoals hierboven aangegeven. Het KBB kan dan bij het NCP-NLQF een verzoek indienen om de nieuwe kwalificatie (kwalificatieprofiel) te beoordelen en in te schalen. Het NCP-NLQF volgt hierbij de gangbare procedure.

Hoger Onderwijs

De bestaande hoger onderwijskwalificaties associate degree, bachelor, master en doctor zijn ingeschaald in respectievelijk NLQF niveau vijf, zes, zeven en acht. Dit is conform de Europese afspraken over de afstemming tussen het Europese kwalificatiekader hoger onderwijs en het EQF.

Hogescholen en universiteiten kennen daarnaast ook een systeem van accreditatie, ter borging van de kwaliteit van opleidingen. In de accreditatiesystematiek wordt tevens aandacht besteed aan de kwaliteit van de examinering en de toetsing van leerresultaten. Iedere opleiding in het hoger onderwijs wordt volgens wettelijk voorschrift eens in de zes jaar geaccrediteerd.

Een (substantiële) herziening van een opleiding en de daarmee te behalen kwalificatie is in deze systematiek altijd aanleiding tot een hernieuwde accreditatie. Anders gezegd: een eenmaal verworven accreditatie kan niet worden 'meegenomen' naar een gelijk getitelde, maar inhoudelijk substantieel gewijzigde opleiding.

Tegen deze achtergrond kan voor het Hoger Onderwijs gelden dat kwalificaties in de eerste plaats een generieke niveau-indeling hebben zoals in het huidige NLQF vastgelegd. Deze heeft een onbeperkte geldigheidsduur. Voor individuele opleidingen geldt echter dat de niveau-classificatie (en het recht dit op het diploma te vermelden) vervalt wanneer de opleiding niet meer NVAO-geaccrediteerd is. Wordt accreditatie opnieuw verleend dan blijft de bestaande niveau-aanduiding zonder nadere toetsing geldig. Tevens kan een herziene kwalificatie, mits deze door NVAO opnieuw geaccrediteerd is, door de bevoegde instantie worden voorgedragen voor beoordeling en classificatie, indien men daar aanleiding toe ziet.

4.2 Voorstel voor de classificatieprocedure van overige kwalificaties

Ook bevoegde instanties van overige kwalificaties hebben de mogelijkheid een aanvraag te doen bij het NCP NLQF om hun kwalificaties te laten classificeren in het NLQF. De randvoorwaarden voor de aanvraag zijn eerder beschreven. Hieronder volgt een voorstel voor een procedure tot classificatie.

- Het NCP NLQF beoordeelt, op basis van een te ontwikkelen format of de aanvraag volledig is en aan gestelde eisen en randvoorwaarden voldoet;
- Is dit het geval dan wordt het verzoek tot classificatie voorgelegd aan een team van onafhankelijke experts;
- het team brengt advies uit over de toepasselijke niveau-classificatie in het NLQF;
- het NCP NLQF neemt een besluit op basis van het advies van het expertteam en voorziet de kwalificatie van een NLQF niveau en een verwijzing naar het EQF niveau;
- tegen dit besluit staat voor de aanvrager beroep open bij een hiertoe ingestelde Commissie van Beroep.
- na definitieve vaststelling van het niveau van de kwalificatie volgt opname in het register van het NLQF en publicatie op de website van het NCP-NLQF.

Bijlage 1 De aanbeveling van het Europees parlement en de Raad van de Europese unie².

Het Europees parlement en de raad van de Europese unie bevelen de lidstaten aan:

1. Het Europees kwalificatiekader als een referentiehulpmiddel te gebruiken om de kwalificatieniveaus van de verschillende kwalificatiesystemen te vergelijken en zowel een leven lang leren en gelijke kansen in de kennismaatschappij als verdere integratie van de Europese arbeidsmarkt te bevorderen, met inachtneming van de rijke verscheidenheid aan nationale onderwijsstelsels;
2. Hun nationale kwalificatiesystemen tegen 2010 aan het Europees kwalificatiekader te koppelen, in het bijzonder door hun kwalificatieniveaus op een transparante manier te relateren aan de niveaus in bijlage II, en door, indien dit nodig wordt geacht, overeenkomstig de nationale wetgeving en praktijk nationale kwalificatiekaders te ontwikkelen;
3. Waar nodig maatregelen te nemen opdat alle nieuwe certificaten, diploma's en "Europass"-documenten die door de bevoegde autoriteiten worden afgegeven, tegen 2012 – via de nationale kwalificatiesystemen – een duidelijke verwijzing naar het passende niveau van het Europees kwalificatiekader bevatten;
4. Zich bij het definiëren en beschrijven van kwalificaties op leerresultaten te baseren, en de validatie van niet formeel en informeel leren te bevorderen overeenkomstig de gemeenschappelijke Europese beginselen die in de conclusies van de Raad van 28 mei 2004 zijn vastgesteld, en daarbij bijzondere aandacht te besteden aan burgers die het grootste risico lopen op werkloosheid of bestaansonzekerheid en die door een dergelijke aanpak geholpen zouden worden om deel te nemen aan levenslang leren en toe te treden tot de arbeidsmarkt;
5. De in bijlage III vastgelegde beginselen inzake kwaliteitsborging in onderwijs en opleiding te bevorderen en toe te passen bij het koppelen van kwalificaties die binnen nationale kwalificatiesystemen in hoger onderwijs, beroepsopleiding en opleiding worden verworven, aan het Europees kwalificatiekader;
6. Ter ondersteuning en in samenwerking met andere relevante nationale autoriteiten, ter oriëntering van de verbanden tussen nationale kwalificatiesystemen en het Europees kwalificatiekader nationale coördinatiepunten, per geval afgestemd op de structuren en behoeften van de lidstaten, aan te wijzen ten einde de kwaliteit en de transparantie van deze verbanden te bevorderen. Deze nationale coördinatiepunten hebben onder meer de volgende taken:
 - a. kwalificatieniveaus in de nationale kwalificatiesystemen relateren aan de in bijlage II beschreven niveaus van het Europees kwalificatiekader;
 - b. ervoor zorgen dat een transparante methode wordt gebruikt om de nationale kwalificatieniveaus aan het Europees kwalificatiekader te relateren om vergelijkingen daartussen makkelijker te maken en ervoor te zorgen dat de daaruit resulterende beslissingen worden bekendgemaakt;
 - c. belanghebbenden de toegang waarborgen tot informatie over hoe nationale kwalificaties via de nationale kwalificatiesystemen verband houden met het Europees kwalificatiekader;
 - d. medewerking van alle relevante belanghebbenden, waaronder, overeenkomstig de nationale wetgeving en praktijk, instellingen voor hoger onderwijs, beroepsopleiding en -opleiding, sociale partners, sectoren en deskundigen inzake de vergelijking en het gebruik van kwalificaties op Europees niveau, bevorderen.

² Voor de complete tekst zie de brochure EKK op de website: ec.europa.eu/education/pub/pdf/general/eqf/broch_nl.pdf

Bijlage 2 Europees vastgelegde beginselen inzake kwaliteitsborging in onderwijs en opleiding

Gemeenschappelijke beginselen voor kwaliteitsborging in het hoger onderwijs, het beroepsonderwijs en de beroepsopleiding in het kader van het Europees kwalificatiekader.

Bij de toepassing van het Europees kwalificatiekader dient de kwaliteitsborging, die noodzakelijk is om de verantwoordingsplicht voor en de verbetering van hoger onderwijs en beroepsopleiding en vorming te verzekeren, volgens onderstaande beginselen te worden ingevuld:

- Alle niveaus van het Europees kwalificatiekader moeten onderbouwd zijn met beleidsmaatregelen en procedures met betrekking tot kwaliteitsborging.
- Kwaliteitsborging moet een integraal onderdeel van het interne beheer van onderwijs- en opleidingsinstellingen zijn.
- Kwaliteitsborging moet een regelmatige evaluatie van instellingen, hun programma's of hun kwaliteitsborgingsystemen door externe controle instanties of -agentschappen omvatten.
- De externe controle instanties of -agentschappen voor kwaliteitsborging moeten regelmatig worden gecontroleerd.
- Kwaliteitsborging moet de dimensies context, input, proces en output omvatten en tegelijk de nadruk leggen op output en leerresultaten.
- Kwaliteitsborgingsystemen moeten de volgende elementen omvatten:
 - duidelijke en meetbare doelstellingen en standaarden;
 - richtlijnen voor de concrete uitvoering, met inbegrip van de betrokkenheid van de belanghebbenden;
 - geschikte middelen;
 - consequente evaluatiemethoden, die zowel zelfbeoordeling als externe beoordeling omvatten;
 - feedbackmechanismen en procedures voor verbeteringen;
 - evaluatieresultaten die toegankelijk zijn voor een ruim publiek.
- Kwaliteitsborginginitiatieven op internationaal, nationaal en regionaal niveau moeten worden gecoördineerd met het oog op overzichtelijkheid, samenhang, synergie-effecten en analyse van het hele systeem.
- Kwaliteitsborging moet een niveau- en systeemoverschrijdend samenwerkingsproces zijn waarbij alle belanghebbenden betrokken worden, zowel binnen de lidstaten als in de gehele Gemeenschap.
- Kwaliteitsborgingrichtsnoeren op het niveau van de Gemeenschap kunnen als referentie dienen voor evaluaties en peer learning

Bijlage 3 Voorbeelden van NCPs in andere landen.

Vlaanderen

In Vlaanderen heeft men per decreet een Agentschap (AKOV) in het leven geroepen dat ressorteert onder het hiërarchische gezag van de minister. Het Agentschap functioneert als nationaal coördinatiepunt en heeft onder meer als taken:

Het realiseren van een kwaliteitszorgsysteem voor de onderwijs-, beroepsopleidings- en vormingstrajecten en voor de EVC trajecten die naar bewijzen van erkende kwalificaties leiden door:

- a. einddoelen van onderwijs-, beroepsopleidings- vormings- en EVC trajecten die naar bewijzen van erkende kwalificaties leiden, op te stellen;
- b. de kwaliteit van de instellingen te bewaken die dergelijke trajecten aanreiken;
- c. eenduidige en heldere certificeringprocessen te garanderen.
- d. erkende onderwijs- en beroepskwalificaties te registreren in een kwalificatiedatabank en die databank met bijbehorende website te beheren en in te staan voor de coördinatie en het inhoudelijk beheer van de databank met de leer- en ervaringsbewijzen.

Binnen de Vlaamse Kwalificatie Structuur wordt een onderscheid gemaakt tussen twee typen kwalificaties; beroepskwalificaties en onderwijkskwalificaties:

Beroepskwalificaties: afgeronde en ingeschaalde gehelen van competenties waarmee een beroep kan worden uitgeoefend.

Onderwijkskwalificaties: een afgerond en ingeschaald geheel van competenties die noodzakelijk zijn om maatschappelijk te functioneren en te participeren, waarmee verdere studies in het secundaire of in het hoger onderwijs kunnen worden aangevat of waarmee beroepsactiviteiten kunnen worden uitgeoefend.³

Voor beide kwalificatietypen zijn verschillende inschalingprocedures voorzien

Inschaling Beroepskwalificaties

- Het beroepscompetentie profiel wordt ingediend bij het Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming (AKOV). Een sectorspecifieke ad-hoc commissie, samengesteld door het AKOV, zal, door toetsing van het beroepscompetentie profiel aan de niveau descriptoren, het inschalingniveau van een kwalificatie bepalen. Deze inschaling vindt plaats conform een nog nader te bepalen procedure waarmee het een niveau beroepscompetentie profiel wordt ingeschaald in de VKS.
- De sectorspecifieke ad-hoc commissie is samengesteld uit vertegenwoordigers van de SERV, onderwijsverstreckers, publieke opleidingsverstreckers en onafhankelijke inschalingexperts.
- Op basis van het voorstel van de sectorspecifieke ad-hoc commissie stelt het AKOV een advies op aan de Minister van Vorming en de Minister van Werk.
- De Ministers leggen de beroepskwalificatie voor aan de Vlaamse Regering, die de formele erkenner (toekenner) van het niveau van een beroepskwalificatie is.
- Na erkenning wordt de beroepskwalificatie door het AKOV geregistreerd in de kwalificatiedatabank, welke door haar wordt beheerd.

Inschaling Onderwijskwalificaties

- Het Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming (AKOV) ontwikkelt op basis van wettelijk vastgelegde combinaties onderwijskwalificaties. Dit kan plaatsvinden op eigen initiatief van het AKOV of op verzoek van de Vlaamse Regering, een sector, de federale regering, onderwijsverstrekkers of derden.
- De voorstellen van het AKOV worden ter advisering voorgelegd aan de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR). De VLOR toetst de onderwijskwalificatie aan de niveau descriptoren van de VKS en stelt een advies op met betrekking tot de voorgestelde onderwijskwalificatie.
- Het advies wordt teruggezonden aan het AKOV, die vervolgens een advies opstelt met voorstel tot erkenning en deze aanbiedt aan de Minister van Onderwijs en Vorming.
- De Minister legt de onderwijskwalificatie voor aan de Vlaamse Regering, die de formele erkenner van de onderwijskwalificatie is.
- Nadat de onderwijskwalificatie is erkend door de Vlaamse Regering, wordt deze door de AKOV geregistreerd in de kwalificatiedatabank.

Frankrijk

De Commission nationale de la certification professionnelle (CNCP) is het Franse nationale coördinatie punt en valt onder de ministeries belast met aan beroepen gerelateerde opleidingen.

Taken van het CNCP

Het CNCP coördineert de samenhang, aanvullingen en hernieuwing van diploma's en kwalificatiedocumenten.

Het CNCP leidt en valideert het proces van aansluiting tussen de kwalificaties uit het EQF en het Franse Kwalificatiekader.

De taken en verantwoordelijkheden van het CNCP zijn onder meer:

- Het bijhouden van het register RNCP en het verzorgen van de informatie en communicatie hierover;
- Toezicht houden op de coherentie, complementariteit en vernieuwing van diploma's en titels rekening houdend met ontwikkelingen in de maatschappij en de arbeidsmarkt;
- Koppeling met het EQF.

Het CNCP is samengesteld uit;

- 16 vertegenwoordigers van 9 ministeries (Onderwijs, Hoger Onderwijs, Werk, Sociale Zaken, Landbouw, Jeugd en Sport, Defensie en Financiën);
- 10 vertegenwoordigers vanuit sociale partners;
- 3 gekozen vertegenwoordigers van adviserende kamers;
- 3 gekozen vertegenwoordigers van de regio's;
- 12 gekwalificeerde personen, een algemeen rapporteur and twee plaatsvervangende rapporteurs.

Deze leden zijn allen aangesteld door de Franse minister-president voor een termijn van vijf jaar.

Het CNCP wordt ondersteund door het Répertoire Nationale des Certifications Professionnelles (RNCP). Dit is een nationaal register waarin alle, tot het Franse Kwalificatiekader toegelaten, kwalificaties zijn opgenomen. Wanneer een kwalificatie is

opgenomen in het RNCP, geeft dat aan dat alle stakeholders (de Franse Staat en de sociale partners) overeenstemming hebben bereikt over de erkenning van de waarde van de betreffende kwalificatie.

Een kwalificatie die niet wordt ingediend met steun van bepaalde sector en het betreffende ministerie, kan niet worden opgenomen in het Franse Kwalificatiekader.

Frankrijk heeft verschillende kwalificerende instanties aangewezen:

- De Franse Staat (m.n. de ministeries van onderwijs, hoger onderwijs, werkgelegenheid, landbouw, jeugd, gezondheid en sport en sociale zaken);
- De sociale partners via de vocational branches (beroepsverenigingen);
- Publieke instantie onder eigen naam (een publieke organisatie die zijn eigen opleiding heeft ontwikkeld);
- Private instanties onder eigen naam (een private organisatie die zijn eigen opleiding heeft ontwikkeld);
- Consulaten, een instantie gebaseerd op een consulaire basis, met name instanties geplaatst onder de vlag van de kamers van handel en ambachten, de kamers van commercie en industrie en de boerenorganisaties;
- Kwalificerende instituties die geautoriseerd zijn door een Frans ministerie om kwalificaties toe te kennen.

Schotland

De Scottish Credit and Qualifications Framework Partnership (SCQF Partnership) is opgericht als een besloten vennootschap, verantwoordelijk voor het beheren van het Kwalificatieraamwerk. Haar leden zijn:

- Quality Assurance Agency for Higher Education;
- Scotland's Colleges;
- Ministers of the Scottish Government;
- Scottish Qualifications Authority;
- Universities Scotland.

Het SCQF Partnership functioneert ook als het Nationale Coördinatiepunt van Schotland en heeft een bestuur (SCQF Partnership Board) waarin *senior representatives* van de aangesloten organisaties zitting hebben. In april 2010 is er één lid aan het bestuur toegevoegd die de werknemersbelangen vertegenwoordigt. Het bestuur heeft een onafhankelijk voorzitter.

Het toewijzingsproces van een SCQF Niveau en SCQF Credit Points aan een kwalificatie wordt '*credit rating*' genoemd. *Credit Rating* kan enkel en alleen worden uitgevoerd door *SCQF Credit Rating Bodies*. Momenteel zijn de volgende *Credit Rating Bodies* actief in Schotland:

- Scotland's Colleges
- Scottish Higher Education Institutions (HEIs)
- Scottish Qualifications Authorities (SQA)

Daarnaast zijn de volgende Credit Rating Bodies per maart 2010 toegestaan door het SCQF:

- Chartered Institute of Bankers in Scotland
- City & Guilds (UK)
- Institute of Leadership and Management
- Scottish Police College

Door het SCQF goedgekeurde Credit Rating Bodies mogen ook credit rating verzorgen voor andere aanbieders van leerprogramma's. Dit wordt 'third party credit rating' genoemd. Niet alle Credit Rating Bodies bieden deze diensten aan (zij beperken zich dus tot hun eigen opleidingen). Eén particulier college in Schotland is zeer actief met 'third party credit rating'.

In principe kan elke organisatie in Schotland kan een Credit Rating Body worden. De procedure om Credit Rating Body te worden wordt beheerd en gecontroleerd door het SCQF Partnership. Vanwege het open karakter van het systeem van Credit Rating, beschrijven we voor Schotland twee type procedures:

- De procedure voor erkenning van een (aspirant) Credit Rating Body
- De procedure van credit-rating uitgevoerd door een Credit Rating Body

1 Erkenning van (aspirant) Credit Rating Body's

Voordat een organisatie zich meldt om als *SCQF Credit Rating Body* te worden opgenomen in het *SCQF Partnership* is er al contact geweest tussen het SCQF Partnership en de geïnteresseerde organisatie. Tijdens dit eerste contact wordt bekeken hoe serieus de interesse is van de betreffende organisatie en of zij bereid is zich te conformeren aan de voorwaarden van het SCQF Partnership. Indien er voldoende interesse blijkt te bestaan kan de geïnteresseerde organisatie zich melden bij het SCQF Executive Team door het versturen van een aanmeldformulier.

Wanneer het aanmeldformulier is ontvangen zal het SCQF Executive Team een controle uitvoeren op volledigheid van de aanmelding, waarna het SCQF Review Team de aanmelding in behandeling neemt. Deze zal de aanvraag beoordelen aan de hand van drie criteria:

- a. Heeft de aanvragende organisatie een goede reputatie (Body of Good Standing)?
- b. Heeft de aanvragende organisatie een robuust kwaliteitsborgingsysteem (Quality Assurance System)?
- c. Heeft de aanvragende organisatie voldoende capaciteit en committeert zij zich aan het SCQF.

Om de aanvraag te beoordelen legt het SCQF Review Team een keuringsbezoek af. Na het keuringsbezoek maakt het Review Team een rapport voor de SCQF Quality Committee. De SCQF Quality Committee zal bekijken of er in voldoende mate is voldaan aan de drie criteria en zal op basis van haar bevindingen een rapport voor de SCQF Partnership Board. Zij zal de uiteindelijke beslissing nemen aangaande de aanvraag en het SCQF Executive Team zal de aanvragende instantie informeren over het genomen besluit. De aanvragende instantie wordt opgenomen in de SCQF Database en mag vanaf dat moment het *credit rating* proces uitvoeren